Турецький Василь Степанович. *Енциклопедія Сучасної України* (2026)
ISBN: 966-02-2074-X
DOI: 10.5281/zenodo.21771804

ТУРЕ́ЦЬКИЙ Василь Степанович (05. 03. 1923, м. Заставна, нині Чернівецького р-ну Чернівецької обл. — 07. 01. 2000, Львів) — театральний художник, живописець, графік, скульптор. Батько І. Турецького. Заслужений працівник культури УРСР (1973). Заслужений художник України. Закінчив 7 кл. місцевої румунської школи (1937). У 13-літньому віці навчався малювати в іконописця Х. Драбика, потім — самотужки. 1939 за українські книжки та власні малюнки на українську тематику (зокрема портрети запорозьких козаків, Б. Хмельницького, Т. Шевченка) на кілька днів потрапив до румунської в'язниці. З метою навчання у вузі перейшов через кордон Румунії з СРСР і був арештований радянськими спецслужбами як румунський шпигун та відправлений у Коломию (нині Івано-Франківська обл.), де перебував у в'язниці 8 місяців. У жовтні 1940 повернувся в рідне село, працював художником у клубі й навчався у вечірній школі. У червні 1941 заарештований за звинуваченням у націоналізмі; під час етапу ув'язнених конвоїри, щоб не потрапити в полон до німців, розбіглися, і хлопець врятувався. Був членом ОУН, вояком УПА під позивним «Журавель». Від 1942 — у Львові, де познайомився з О. Кульчицькою, яка підтримувала талановитого буковинця. Навчався на відділі графіки Львівської художньо-промислової школи (викл. М. Бутович), у Вищій образотворчій школі (1944). Повернувшись у Заліщики, 30 травня 1944 був заарештований радянською владою та звинувачений у націоналізмі; трійка НКВС вимагала смертної кари, що згодом змінили на 10 р. концтаборів та 5 р. заслання. Покарання відбував у Вінницькій розподільчій в'язниці, згодом — на каторжних роботах у мордовських та сибірських таборах, а заслання — у Красноярську (усі — РФ). Від 1960 — в Івано-Франківську. Працював у майстерні з виготовлення надмогильних пам'ятників. 1965 знову заарештований органами КДБ і майже рік перебував у в'язниці; домоглася його звільнення Ірина Вільде. Від 1970 — головний художник Івано-Франківського обласного музично-драматичного театру імені І. Франка. Створював декорації та ескізи костюмів для драматичних і музичних вистав. Його роботи вирізнялися філософською символікою та експресією, глибоким знанням народної творчості, автентичних українських костюмів та предметів побуту. Серед оформлених вистав — «Майська ніч», «Роксоляна», «Камінний хрест», «Украдене щастя», «Безталанна», «Маруся Богуславка», «Кайдашева сім'я», «Тарас Бульба», «Гайдамаки», «Данило Галицький», «Наймичка», «Сестри Річинські». Автор екслібрисів, книжкових ілюстрацій. 1974 реабілітований. Від 1977 — у Львові; працював у художньому комбінаті Художнього фонду України, виконуючи історичні діорами для різних експозицій музеїв України, живописні та скульптурні портрети відомих діячів історії та культури, надгробні пам'ятники, зокрема родині Макогонів — батькам Ірини Вільде. Скульптурному стилю Т. характерні глибокий психологізм, стримана академічна монументальність.

Рекомендована література

1. Крушельницька Л. Рубали ліс. Спогади галичанки. Л., 2001
2. 2018
3. Семенюк І. Най жиє їх слава, слава Заставнеччини: Історико-біографічний нарис. Чц., 2020.

І. К. Семенюк

Бібліографічний опис:
Турецький Василь Степанович / І. К. Семенюк // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2026. — Режим доступу: https://esu.com.ua/article-893901

2001–2026 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).